

Előfizetési ár:

Egész évre..... 6 frt — kr.

Félévre..... 3 frt — kr.

Negyedévre..... 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

KORUNK

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Budapest,

IV. szarka-utca 5. szám.

Kéziratok nem adatnak

vissza.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Kador Sándor.

Előfizetési felhívás!

Sokkal magasabb véleménynyel vagyunk mélyen tisztelt olvasóink ítélete és izlése felől, egyszersmind józanabb önbecsüléssel magunk iránt, hogy a jövőre, szépen hangzó és sokat mondó ígéretekkel állni elé irányukba illetlenek, ránk nézve megálázónak ne vélnők.

Tanuskodjék eddigi rövid munkálkodásunk, munkatársaink fényes sora, ezeket adjuk ítéletük alá: nem aggodalom nélkül, ha irányunkat és törekvésünk célját tartjuk szem előtt, de megnyugvással, ha irodalmunk jelen állását tekintjük.

Ítéletük, reméljük el fog ismerni annyit, hogy a „Korunk“ működése és iránya a jelen időben helyes és áldásos.

Kérjük tehát, mélyen tisztelt olvasóinkat, sorakozzanak minél nagyobb számban hiveink közé, hogy így lapunkat ne csak fentarthassuk, hanem minél előbb nagyithassuk.

A „Korunk“ hetilap előfizetési ára: negyedévre **1 frt 50 kr.**, félévre **3 frt**, egész évre **6 frt**.

Segédlelkészeknek és néptanítóknak félévre 2 frt, egész évre 4 frt.

Kador Sándor,

felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Munkatársak:

Ifj. Abrányi Kornél, Abrányi Emil, Balázs Sándor, Baross Gyula, Bulyovszky Aladár, főt. Cseörgheő Aladár, főt. Dezső A. F., br. Horváth Miklós, főt. dr. Kanyarszky György, Kozáry József, Mikszáth Kálmán, Munkácsy Kálmán, főt. Némethy Lajos, főt. Razel József, dr. Schnierer Aladár, Szana Tamás, dr. Sziklay János, gr. Teleky Sándor, Tomor Ferencz, dr. Várady Antal.

Olvasóinkhoz.

Ha a csepp vizet szabad szemmel vizsgáljuk, aligha fogjuk meglátni a benne milliányi számban mozgó állatkákat.

Ép így vagyunk, ha a társadalom életét és folyását csak felületesen tekintjük.

Oly szép rendben és összhangban látszunk mozogni, mint valami óriási gépezet, mely mozog és él.

Ezt a csodás rendet még a csupán a földhöz ragadt elme is elismeri és szépnek tartja.

Az idő halad, az emberek dolgoznak, élnek és meghalnak.

Dolgoznak a jólét elérhetéseért, élnek az élvezetért, s mikor már az éltető erő elfogyott, meghalnak.

Ez jelen társadalmunk alkata.

A fensőbbért élni, a lelket mint Isten adományát tekinteni, vizsgálni, arra gondolni vagy éppen táplálni, művelni a jelenkor fia nem ér reá.

Miért is tenné, hiányzik-e valamie is ez által?

Allati ösztönének, szükségletének betölthetése nem elég a munka és érte az élvezet?

Tudjuk, hogy gunyakacajjal lesznek fogadva sokak által soraink; tudjuk, hogy el leszünk ítélve; tudjuk, hogy soraink legnagyobb részt visszhang nélkül el fognak hangzani.

A modern olvasó közönség irtózik lapunk irányától.

Nem talál benne pikáns dolgot, érkeiket mivel csupán ezek motorai, e sorok nem izgatják, vagy legfeljebb csak untatják.

De mi mindezzel számoltunk, erre el vagyunk és voltunk készülve.

És ép azért kérjük Istent, vajha adna erőt szavainkba, hogy olvasóink figyelmét lekössük, hogy szavunk ereje legalább gondolkozásba ejtjené őket.

Öntudatosan s nem talán mint a modern tudákossággal telt fejüek mondani szokták: vallási őrjöngéssel; hanem a jelenkor vivmányait ismerve és elismerve, tehát nem mint rajongók vagy talán újabb üzleti fogásból, vagy épen megvásárolt tollal írjuk jelen sorainkat, melyek hivatva vannak legőszintébb fájdalomukat kifejezni a vallássságból teljesen kivetközött társadalmi életünk felett.

A főváros tanácsa közgyűlésileg hozott határozatot, hogy az elemi iskolákban a vallástanra több időt szenteljenek.

A fővárosi tanács fedezte tehát fel és ismerte el nyilvánosan a könnyen felfedezhető óvszert, mentő szert.

Őszinte örömmel fogadtuk az első lépést, mely minden esetre meg fogja hozni áldásos hatását.

De egy országon, az egész társadalmon ez által még nincs segítve.

Okait a jelen teljesen vallástalan életrendnek, mely mindinkább nagyobb mérveket ölt, egy cikkbe foglalni lehetetlen.

Sorba fogjuk venni.

Véleményünk szerint legelső helyen a hatodik nagyhatalmat, a sajtót, a romlott sajtót nevezzük.

Azt a sajtót, mely krajczáros rongyaival úgy a gazdag, mint a szegény; a tudós, mint a tudatlan házába betolakodott és mérges tartalmát édes szavakkal az üres szivekbe, de a még üresebb agyakba betölté, igen is, nyiltan kimondjuk, azt okozzuk.

Azt a sajtót, mely szabadság után áhitoz és még is rabszolgaként el van adva; azt a sajtót, mely a testvériség jelszavát majdnem minden sorban hangoztatja és még sem ismer testvért; azt a sajtót, mely az egyenlőséget legfőbb erényként magasztalja, és magán kívül senkit és semmit elismerni nem tud, nem akar.

A romlott sajtót, mely szent hivatását kijátszva, tudomány helyett tudákosságot nevel; erkölcs helyett a legundorítóbb módon az erkölcsteleniséget hirdeti, vádoljuk és vádolja minden gondolkozó és szemlélődő.

Álpróféták korát éljük.

Álpróféta a romlott sajtónak minden terméke. Iger szépet, jót, igazat, sőt nem retten vissza még a vallást is köpenyül használni, hogy csak célját elérhesse, — a megélhetést.

És így történik az, hogy midőn komoly, tudományos és biztosítékot nyújtó férfiak összeállnak az ár ellen korszerűen küzdeni, hogy ép ama közönségtől, melytől a pártolást jogosan elvárhatná, bizalmatlanul lesznek fogadva, sőt talán el is ítélve.

E bizalmatlanság visszaretentheti az igaztalant, a gonosz szándékut és önző üzletembért.

De minket csak sarkalni tud; tüzel szent és igaz célunk kivételére.

Igaz és őszinte szándékunk adja az erőt, adja a biztosítékot, hogy jönni kell az időnek, melyben szándékunk és célunk félre nem ismerve, elismeréssel és meleg pártfogásban fog részesülni.

Ismerjük fel egymást, szilárduljon a bizalom!

Mert ébrednünk kell! Nem áthatjuk tovább magunkat a látszólagos csendes és békés jelennel. Az ellenséges tábor nemcsak hogy készülődik, de a legnagyobb működést fejtí már ki.

XIII. Leo pápa Ő szentsége nem hiába hívta fel a papságot a hírlapírás terére.

Ez fegyvere az ellentábornak, melynek alattomos vezetői a nagy hatalomra kapott szabadkőmivesek, kik ellen hasonló fegyverrel kell védekeznünk, mentenünk erkölcsünket, családjainkat, hazánkat, életünket a végpusztulástól.

Isten adja, hogy felhívásunk ne legyen sikertelen, a zászló alá, vallásos alapelveken szerkesztett lapunk hiveihez sorakozzanak minél többen.

Vegyék bírálat alá lapunkat, győzdjenek meg igaz szándékunkról, önzéstelenségünkéről, multunkról, valamint jelenünkéről!

Ha e nyílt kérelmünknek eleget tenni szivesek lesznek és bizalmukkal pártolásukat elnyerjük, bátran nézünk a jövőbe, mely szellemi és anyagi pártolásuk által ama helyzetbe fogja juttatni lapunkat, hogy a sok és nagy munkát, melyet a harcban kifejtünk kell, kibírassuk.

Legyen Isten velünk, ki mihamarább derítene fel igaz voltunkat. Tőle és Általa várunk mindent!

Kador Sándor.

Gróf Gvadányi József élete.

Irtá: KOVÁCS DÉNES.

(Mutatvány a szerzőnek most megjelent tanulmányából.)
(Vége.)

Öreg korára újra megházasodott, elvevén Bakics ezredes tisztes özvegyét, Szaleczki Katalint, kivel boldog házasságban élt halála napjáig. Ez a házassága meddő volt, míg első feleségétől született fia és leánya még éltek. A fiu, Ignác távol a szülői háztól, katonáskodott, míg leánya Erzsébet otthon töltötte napjait.

Felesége tetőtől-talpig derék, magyar érzésű asszony volt, kirol büszkén említi fel Molnár Borbálához irt egyik levelében, hogy „ellensége az orca festésnek“ s magyar ruhát, magyar főkötőket hord, „nem olyakat, melyek érik a felhőket.“

Szakolczai magányában csöndes egyformaságban töltötte el a Gvadányi napjai. A kertészkedés és könyvolvasás képezték főfoglalatosságát. Amaz valóságos szenvedélye volt. Ideje legnagyobb részét kertjében tölté s szeretettel ápolta virágait. Mint Molnár Borbálához írja:

Előttem nincs semmi ezeknél kedvesebb,
Virágoknál mi is lehetne ékeesebb?
Természet munkáját ezekben vizsgálom,
Főkép a nagy isten munkáját csudálom.

A gazdálkodáshoz már nem volt türelme s ha ki is látogatott jószágára, szórakoztatónak valamilyen könyvet is vitt magával. S Péczelinek meg is írja, hogy az általa fordított ó-testamentom második kötetét örömmel olvasta egy vadalma-fa alatt széna-gyűjtői mellett.

De virágaira rá nem unt soha, s kertje, mely méltán híresedett el, kíváncsiság és bámulat tárgya volt folyton. Vasárnaponként a től leányok tömegestül jöttek megismerlenni, s ilyenkor a jó öreg tábornok barátságosan beszédbe ereszkedett velük. Ismerőseinek is, különösen Fábrián Juliánának és Molnár Bor-

bálának névnapokon s egyéb alkalmakkor virágmagvakkal kedveskedett.

Nyáron egy pár hétre rendszerint a közeli pöstyéni fürdőbe rándult át, honnan mindig felüdvülve tért haza. Tőlen gyakorta vadászgatott testi-lelki jó barátjai, a morva grófok társaságában, kik közül az egyik De Magnis a szomszédos Straszniczon, a másik Hardegg gróf pedig Miloticzon lakott.

Belső viszonyban volt a nyitrai alispánnal Géczy Istvánnal is, ki különösen könyvvásárlásai körül tett sok szívességet neki. Szakolczán ez időben alig volt egy pár uri család, de a kik voltak, így a Marsonay és Tarnóczy családok, azokkal sűrűn érintkezett.*

Élete folyásától különben maga is megemlékezik egy Molnár Borbálához intézett verses levelében:

Délig én befogom magamat járomba
Irok vagy olvasok kised könyvtáromba
Olykor jóbarátim jönnek s látogatnak
A kik szép nyájasan velem mulatgatnak.
Néha én is megrek látogatásokra
A midőn dolgaim nem terjednek sokra.
Olykor hegedűmet a tokból kikapom
Egyet penderitek, elmulik így napom.
Lásd tehát asszonyom, im így foly életem!

E mellett azonban híven eljárta a megyei gyűlésekre s mint indigéna mágnás részt vett a budai és pozsonyi 1790/1-iki emlékezetes országgyűlés tanácskozásaiiban is. Mindazáltal a politikába nem ártotta magát.

A mult századi 90 es évek reakcionárius szelleme megcsapja őt is, s hazafiúi érzése felbuzdulván, elhatározza, hogy irodalmi téren fog izgatni a magyar nyelv és viselet visszafogadása mellett. 1878 ban kiadja első művét a Pöstyéni Fördöst, melyet nem sokára politikai irányu Peleskei Nótáriusa s apróbb hasonfajta munkái követnek. Széles körű levelezést indít meg a koríróval s írónőivel, köztünk Mindszenti Sámuellel, Péczeli

* Marsó Béla urnak, Szakolca város főjegyzőjének adata, kinek egy év szives utbaigazításáért is e helyütt mondok meleg köszönetet.

A „KORUNK“ TÁRCZÁJA.

Szerelmem.

Nyugodtak voltunk eddig, rózsafelhő
Szállongott éltünk tiszta kék egén
S édes álomba rengő sziveinkbe
Tanyát ütött a boldogság, remény;
S most, mint ő erdő, melynek rengetegjét
A szélvész karja rázza szüntelen:
Szívünk úgy dobog, s olyan lázas álma
A holdvilágos nyári éjeken...

Szeretjük a magányt s az egyedüllét
Még is mindig »ő hozzám« ösztökél,
S ha gondolatunk szerteszét csatangol,
Pihenni vissza mindig »egyre« tér...
Egy szebb jövőt teremt élénk a képzet,
S csak boldogságot ság a sejtélem:
Szívünk úgy dobog, s olyan lázas álma
A holdvilágos nyári éjeken...

... S mi az, mi szívünk izgalomba hozza,
A mely pihenni nem enged időt,
S mely kebleinket szépen elringatva
Elénk teremt egy bűbajos jövőt?
Mi az? mondjátok! érzi szivetek is,
Hogy ő közöttünk egyszer megjelent:
S szívünk úgy dobog s olyan lázas álma
A holdvilágos nyári éjeken...!

Király Kálmán.

Az 1884-iki választások.

A szabadelyvi párt győzött más pártokon ismét;
Nagy Magyarországnak lón ura újra Tisza.
Kérdezed: „a nemzet — sorsát jó kézbe tevé-e?“
A „Nemzet“ hiszi ... és ... aki hisz, fűdvölül is.
LUNA.

A hullaegetés.

A hullaegetés azon teoriák egyikét képezi, melyek czélul tűzik ki maguknak a vallásosságot és az ezzel szoros kapcsolatban levő erkölcsiséget ha nem is kioltani, de legalább is meggyöngíteni. Hiszen nem más ennek a czélja, mint a kereszténység tiszteletré méltó szokásainak egyikét, a kegyeletteljes temetkezési szertartást eltörölni és ezzel kapcsolatosan a test feltámadásáról szóló tant meggyöngíteni. Ez kétséget nem szenvedhet. Mert hiszen oly korban lett felelevenítve a pogányság ez eszméje, melyben a fékvesztett emberi szenvedély azt hitte, hogy egy csapással véget vehet a vallás-erkölcsiség sziklaerős várának; oly emberek hangoztaták azt, kik czélul tűzték maguknak, kiirtani az élő Istent a hívők kebléből, megsemmisíteni az igaz hitet, gúny tárgyává tenni és felforgatni a kereszténységet és annak tanait. „Azok, kik követelik, hogy elégessük halottainkat, mondja Louis Henry, általánoságban ugyanazok, kik azt állítják, hogy az osztrigától származunk s őseinkül a majmokat jelölik ki. Azért a mondó vagyok, hogy a hullaegetés kérdése ép úgy, mint a fajok átváltoztatásáról szóló kérdés, az állatiság bé-

lyegét viseli magán.“ (Revue cath. 1875. évf. 334. l.)

A hullaegetés a régi pogány rómaiaknál volt divatban, kik övéik holttestét elégetve, azok hamvait urnákba téve, vagy odahaza őrizték, vagy pedig mauzoleumokba helyezték el. A keresztények a zsidókat követve, földbe temették halottaikat. Ez utóbbi, keresztény felfogáshoz egyedül méltó szokás, a francia forradalomig volt mérvadó. Ekkor kapták fel ismét a pogányság e csodaszülöttét, midőn egy dőre parlament Isten léte és nemléte fölött vakmerősködött határozni, midőn egy magát bölcselőnek gúnyoló félszeg sereg e két szóba akaró összefoglalni a bölcsesség magvát: „Le veled (vallás) gyalázatos!“ Ekkor támadt Legrand d'Aussy, ki a (francia) köztársaság ötödik évében benyújtott az ötszázak tanácsához egy emlékiratot a nemzeti temetkezéséről, mely abban áll, hogy a föld alá való temetkezést a holttest elégetésével cseréli fel. Ezen emlékirat megbirálására egy bizottság jelöltetett ki, mely rövid idő múlva beadá törvényjavaslatát a facultativ elégetésről. Ugyancsak ezen időben az Institut tudós tanárai rokonszenvezni kezdtek ezen eszmével, s a hullaegetés tudományos tanulmányozására 1500 franknyi pályadíjat tűztek ki. Hogy az ily eszme a forradalom idejében nagy népszerűségnek örvendett, csak onnét is kitetszik, hogy az Institut pályatételére negyven mű érkezett be, mindmegannyi a facultativ hullaegetés mellett nyilatkozván. Napoleon azonban, kinek másra se volt gondja, hogyssem holmi hullaegetéssel foglalkozzék, el-

Józseffel, Baróti Szabó Dáviddal, Molnár Borbálával és Fábíán Juliánával.

S már ekkor sajnálni kezdi, hogy a magyarság és irodalom központjától távolos Szokolczán lakik, s érdekesen mondja el egyik 1795-ben írt levelében erről való panasztát Mindszentinek: „Tiszteletes uram! Engemet nem tudom a jó vagy bal fátum e hazának bő megyéjéből Borsodvármegyéből magavéghatárára, anyai jószágomba vetett, közel azon vagyonomhoz Hymen Szokolcza városába szegezett egy kedves párral, az kívül Istenem kegyelméből jó életet élek, de mégis sajnálom, hogy születésem földjén közönségesen folyó szokott magyar nyelvet oly ritkának kelljen itt tartanom, mint a fehér hollót. Nem tettek erről és a mennyei felség rendelkezésével megelégszem. De aztat majd csaknem sajnósbabban veszem, hogy itten a világ végén lakván, egy fertály órányira Morvaországától, azoktól is, az kik a praenumerációkat beszedik, távol vagyok esve. Pozsony legközelebb hozzá, de az is országos tiz mérföld és ide is ritkán esik alkalmatosságom, mert az itt való tótok ritkán bujnak ki házkából, otthon szeretik sütni a makkot.*

De Szokolczát odahagyni egy perczre sem jutott eszébe. Elégedetlenége, ha egy pillanatra felvillant is, csakhamar elolvadt, mint a márcziusi hó. Halála napjáig meg volt benne az a méltóság, lelki egyensúly és kedélyes nyugodtság, melyek a magyar embert anynyira jellemzik. S még életében megérte azt, a mi oly kevésnek jut osztályrészül, hogy művei országos népszerűsége tettek szert s nevét tisztelet és becsülés környezé mindenütt.

E század első évében a betegség ágyba fektette, melyből nem is kelt föl többé. Előre megjéjtette halálát, s betegágyából írja egyik legregőbb barátjának és bajtársának, Czizi Istvánnak ama levelet, melyben halálsejtelmének s a halálban való keresztyén meg-

* István bácsi naptára 1865.

nyugvásának oly meghatóan ad kifejezést. Ime a levél kezdete:

„Kedves jó barátom! A hosszas betegségnek vége a halál és én sem várhatok mást a mint is életemnek külső küszöbén állók; de higgye el nekem, hogy én a haláltól teljességgel nem irtózom, tudván aztat, hogy az emberi sorsunknak zsoldja: de mindenek felett azért, hogy én az én kedves istenemmel mindenképen megbékültem és az ő szent fiának hathatós érdemeiben vetvén reménységemet, hiszem szegény bűnös lelkemet maga szent színe eleibe juttatja.“

Ezt a levelet 1801. november 21-én írta. Egy hónapra reá december 21-én örökre megszűnt nemes szíve dobogni.

Halálát, melyet méltó fájdalommal fogadott országszerte mindenki, a Magyar Hírmondó (1802-ik évfolyam, 20. l.) következőleg jelenté olvasóinak: „Szkaliczról 1801. decz 28 án. Ezen folyó hónapnak 21-én végezte el itt hosszú és súlyos betegség után világi pályafutását méltóságos gróf Gvadányi József cs. k. generál-major ő nagysága életének 77-ik esztendejében. Ki minekutána minden utolsó szentségeiben önnönmaga kívánsága szerint részesítettetett volna, példás életéhez hasonló halállal költözött által az örök életre. — Nagy kedvelője volt a magyar literatúrának s itt a nagyoknak igen gyönyörű példával ment elő, de nem csak, hanem elő is mozdította azt a szép tehetségei szerént. Elégge ismeretesek munkái. Szerencsés volt kivált a mulattató versek szerésében, s azokban az igazságoknak oktatólag való előadásában, melyeket a köznép értelméhez igen jelesen tudott alkalmaztatni; de belőlük azért akármely rendű olvasók is tanulhattak. Ilyen a Peleskei Nótáriusa és több munkái.“

A többi folyóiratok is hasonló módon emlékeznek meg az elhunyról, kinek népszerű-

* „Magyar Kurir.“ 1802. 236. l.

ségét mi sem bizonyítja jobban, hogy a haláláról szomorú jelentést tevő lapok s különösen a Magyar Kurir szerkesztőségét az ország minden részéről fölkeresik, érdemeit magasztaló s halálát kesergő ódákkal és elégiákkal.

Az elsőt, melyet a „Magyar Kurir“ 1802-ik évfolyamának nyolczadik számában közöl, A. Rác István írta, a következő epitáfiumot ajánlván fejféjára:

Itt fekszik hiv magyar Apollónk és Mársunk, Istápunk, szép fényünk, bölcs poéta társunk. Fenmaradó dicső neve: gróf Gvadányi, Nagy a hire s lelke, sirja bár parányi.

A másodikban Fábíán Juliánna kesergi el nagy fájdalomát s végül dicsőíti Gvadányit:

Hazája hasznáért s azért igyekezett
Hogy Márs és Apolló vele fogjon kezét
Mélián siratja hát mind Apolló, mint Márs
Mivel mindakettő mellett vala hiv társ.
Sirassátok ti is hazám poétái!
S ti nemem sorsosi, hiv, poétriai!
S a kikben a magyar nyelv szeretete ég
Hogy ily jó atyától most megfoszta az ég.

Molnár Borbála és Czizi István, ki Gvadányinak főntebb idézett utolsó levelét is közli, szintén szentelnek egy egy ódát az öreg tábornoknak. Aradról Percsényi Nagy László küld egy gyászalt, Erdélyből a megboldogultnak egy B. A. kezdőbetűk alá rejtőző jó barátja, s egy B. B. S. betűs ismeretlen. Sőt a Kurir tizenhatodik számában egy latin nyelven írott hosszabb „Elegia“ is van e czim alatt: „Illustrimissi Domini Comitus Josephi Gvadányi S. C. R. A. Mattis E. R. H. generális cineribus et manibus sacra.“ Alkalmassint valami szerzetes pap műve.

S a mélyen érzett gyásznak a nyilvánosság előtt való e kifejezései annyival nagyobb jelentőségűek, mert páratlanul állanak akkori irodalmunkban. Mig más neves embereknek, így id. Ráday Gedeonnak vagy Pray Cyörgynek, kik szintén 1801-ben hunytak el, alig jut a lapokban, a hazai hírek közt egy pár

némitá a mozgalmat, s a baját kiheverő nemzet is kevéssel rá felhagyott e humbuggal.

Több mint félszázadon át senkinek eszéjébe nem jött a hullaégetés eszméje. Mig végre a Németországban egyre nagyobb tért elfoglaló materializmus jónak látta előhúrozni a boldog álmát alvó theoriát. Első, ki itt e tekintetben tollat ragadott, a német materializmus egyik főkorifeusa, Moleschott volt, ki „Der Kreislauf des Lebens“ czimű istentelen művében előrántotta a hullaégetés eszméjét. Német- és Olaszországban bámulatos gyorsasággal terjedett az égetés mellett kardoskodó irodalom, s mig Németországban a theoriánál nem tudta többre vinni, addig Olaszországban a gyakorlati életbe is vitétt át. 1869-ben az orvosok florenzi gyűlésén ugyanis Coletti és Castiglioni tanárok buzgólkodása folytán a hullaégetés a „közegészségügy és művelődés“ szempontjából elfogadtatott, s miután az orvosok római gyűlésén ismételtelen közhelyességgel elfogadva lón, 1873-ban Lanza miniszter ellenkezése daczára, Maggirioni tanár sürgetésére, a közegészségügyi törvénykönyvbe (I. fej. XI. czim, 185. cikk alatt) beiktattatott oly formán, hogy a családnak jogában áll a főegészségügyi tanács előzetes megegyezése mellett a holttest élegetni.

A „haladás“ ez új mozgalmától mi sem maradhattunk el. Hogy is volna az lehetséges, mellőzni a klasszikus ókor és a „művelt“ külföld ez új „víványát.“ Nálunk is találkoztak „honboldogítók“, kiknek figyelmét ki nem kerülhetette ezen „új“ mozgalom: így csak

nem régen is hangoztatta a hullaégetést országunk vallás- és közoktatásügyi minisztere. Az idegen czafrangok jól állanak nekünk, mint az egyszeri magyar inasnak. ki hogy urai kívánságának eleget tegyen, hosszú pedert bajszát levágva, atila helyett vörös frakkot, sujtásos magyar nadrág és csizma helyett német plundrit és csattos cipőt huzva, magyar kalap helyett magas kürtöt fejére téve, a tükörbe nézte magát és azt kérdezte magától: „Ugyan te vagy az Jancsi?“ Jól mondta gr. Széchenyi István: „Mert már régóta csinosulásnak indultunk, egykori ázsiai sajátság s eredetiségünk színét már régóta elhagytuk, új szokásaink és új divatunk elfogadása közt pedig... nem vettük észre, hogy csinosulásunk eredetiségünknek és sajátosságunknak halálos megsértésével munkálkodik.“ (gr. Széchenyi I. Hunnia. Pest. 1858. 34. l.)

* * *

A hullaégetés védői természetesen égre-földre esküdöznek, hogy ők korántsem akarnak az egyház kegyeletes szertartásain csorbát ejteni, hanem hát a régi eltakarítási mód nagy költségekkel jár; az állandó temetők ugyanis sok termőföldtől vonják meg a gazdát, s így jöhet idő, midőn a temetők kiszorítják a termőföldet, a holtak kiszorítják az élőket.

Ez oly érv, mely a Lipótmező szerencsétlen lakói egyik-másikát sem győzné meg. Több mint 18 század óta divik az egyházi temetkezési szokás és ezen 18 század alatt minden város vagy falunak elég volt temető

gyanánt oly terjedelmű föld, melyet az illető város vagy falu középszerű birtokosa mindennemű nagyobb megerőltetése nélkül bátra ajánlhatott volna fel. Azután tapasztalat szerint a temetők rendszeren oly helyeken vannak, melyeken nem igen teremne buza vagy akár csak árpa is; ha pedig nő rajtuk fű, azt lekaszálják, ha terem gyümölcs, azt leszedik. És vegyük a hullaégetési temetkezési rendszert. Ehhez is kívántatik bizonyos térség, mely például a falun nem sokkal kisebb helyet tenne ki a rendes temetőnél. A térségre nézve tehát nem volna nagy különbség. Magától értődik, hogy a hullaégetési gépezet körül nem igen nőne fű, de meg a gép füstjétől sem volna a gyümölcsnek valami jó ize. Nem szabad továbbá kifelejteni a hullaégető gép felszereléséhez és működéséhez szükséges tőkét; ez évenként ha nem is háromszor, kétszer mindenesetre fölülmulná az állandó temetőnek árát. A mi pedig azt illeti, hogy a hullaégető gép állandóan ugyanazon helyen lehetne, az állandó temetőknél is rendszeres beosztás mellett ugyanaz a föld megmaradhat, mert köztudomás szerint az emberi test 20, legfeljebb 30 év alatt annyira elporlik, hogy a régi hant új holttest befogadására képes.

Azt mondják, hogy a földbe való temetkezés kártékony hatással van a népesedési viszonyokra, mert a közegészségügyi ügyet veszélyezteteti. Az állandó temetők ugyanis megmérgezik a légkört, ártalmassá teszik az ivóvizet.

Ennél csak az a különös, hogy ezt majd-nem két évezreden keresztül nem tapasztalta

*

sor, addig Gvadányi halálakor valóságos elégia-költészet keletkezik, melynek a nemzeti közérzetben gyökeredző voltát leginkább mutatja az, hogy Szacsavay, a Magyar Kurir szerkesztője, ki irodalmi s hasonnemű személyi ügyekkel vajmi keveset törődött, készséggel nyitotta meg lapja hasábjait annak termékei előtt.

Gvadányit úgy felesége mint gyermekei túlélték. Hitvesének haláláról nincs tudomásunk. Leánya Erzsébet 1809-ben hajadon korában halt meg Szakolczán, fia mint alezredes 1815-ben Pozsonyban. Benne magva szakadt a Gvadányi nemzetségnek Magyarországon.

Gvadányi sirjáról a legutóbbi időkig nem tudott senki semmit. A jelen évben megindított nyomozás azonban kiderítette, hogy Gvadányit és leányát a szakolczai ferenczrendi templom sírboltjába temették. De mikor a hatvanas évek elején e templomot megnyitották, az ott nyugvók hamvait másutt helyezték el. Akadt akkor egy kegyeletes férfi, báró Horeczky Nándor, Gvadányi első feleségének rokona, ki Gvadányi csontjait elvittette a birtokát képező nyitramegyei Rohó-falu templomába. Most ott nyugszanak. Legujabban indítvány merült fel, (Pozsonyvidéki Lapok 1884. 32. sz.) hogy e helyet emléktáblával jelöljék meg. Melegen járulunk e helyütt is az indítványhoz. A jó öreg tábornoknál, ki kettős pályáján oly hasznos szolgálatakat tett a baza, irodalom és magyarság szent ügyének, elismerés jobbat, méltóbbat nem érhet.

TÖVISES UTAKON.

— Történeti elbeszélés. —

Irtta.

MUNKÁCSI KÁLMÁN.

(Folytatás.)

Nem volt nap, a melyen el ne zárándokolt volna a bokorhoz s bársonypuha leveleit csókjaival el nem halmozta volna.

Egy napon azonban fájdalmas megilletődéssel vette észre, hogy a rózsáról egy gyönyörű bimbó, a melynek már előre úgy örült, le van törve. E felfedezés nemcsak fájdalommal, de ijedséggel is tölté be lelkét. Valakinek kellett a szigeten járni, ez volt első gondolata, s e szerint rejtekhelye, a melyben pedig már oly biztosnak, oly boldognak érezte magát, fel van fedezve; újra tova futhat innen, ha nem akar a törvényszék elé kerülni.

Komor gondolatokba merülve, lehangolt kedélyvel dőlt le a zöld pázsitra, midőn egyszerre megzörrent a mogyorócsereje háta mögött; arra felé fordította fejét, honnét a zaj hallatszott s nemsokára észrevette, hogy azt egy közeledő lépései okozták. Egy gyászruhás nő fekete fátyollal fején susogó selyem ruhában tartott egyenesen a hely felé, a hol ő pihent, kezében egy vadvirágokból fűzött koszorúval.

Bálint figyelmesen vizsgálta a közeledő ismerősnek tetsző vonásait, bánatos arczát s minél tovább vizsgálta, annál nyugtalanabban kezdett szíve verni.

Arca kigyuladt, szemei tűzben forogtak, keble ziláltan hörgött, mikor a nő a fehér-rózsza bokorhoz ért.

— „Krisztina! — kiáltott az irtózat, a rémület, a csodálkozás hangján a nőre, a kiből egykori nejét vélte felismerhetni.

A gyászruhás nő összeresztette a kiáltásra, csodálkozva veté szemeit a földről felemelkedő tépott öltönyű, rendetlen hajzatú, dult arcú férfura, mintegy kérdezve: honnét tudja ez az ő nevét?

Amint azonban szemeik találkoztak, amint tekintetök egymásra esett, egyszerre rémületen sikoltott fel a nő s hátrahanyatolva reszkető hangon suttogta.

— „Bálint... te vagy az Istenért... te vagy az férjem?”

Bálint e felkiáltásra egészen visszanyerte

lelke megzavart nyugalma; komor, vontatott hangon felelt, fel sem emelve a leroskadó nőt.

— „Bálint, igen az vagyok, de férje nem asszonyom!”

Krisztina — mert hiszen ő volt az — görcsös zokogásba tört ki e szavakra. Mint egy féreg fetrengett a porban odacsúszva lesújtó, megvető tekintetű férje lábaihoz.

— „Bálint, az egekre” — zokogá — ne beszélj így, ne itélj el, ne ölj, meg szavaiddal!... Oh ha ismernél...!”

— „Ha ismernék... hahaha... még te azt kívánod, hogy jobban megismerjek. Hát nem ismerem e már ugyanis teljesen hűtlenségedet, álnokságodat, csalfaságodat? Inkább kívánd, balga asszony, hogy ne ismerjelek, hogy minél sűrűbb fátyol fedje tetteidet, a melyekre csak utálattal lehet tekinteni.”

Krisztinát egészen megtörték Bálint zord szavai. A zokogás elnyomta hangját, alig volt képes elusogni.

— „Bocsáss meg, bocsáss meg férjem.”

Bálintot nem hatotta meg a fájdalom szemlélése, közömbösen felelt.

— „Balassa Bálint megbocsát, de a férj, a ki különben már nem is létezik, az nem bocsáthat meg soha.”

Krisztina szétszórt hajjal, őrzöngő zokogással ugrott fel erre s tébolyult fájdalom hangján kérde:

— „De hát miért nem bocsáthat meg?”

Bálint, mintha nem is hallotta volna a kérdést, tompa hangon fordult Krisztinához:

— „Hol van fiam, arra felelj asszony!”

A szerencsétlen nő nem volt képes felelni, csak ujjával mutatott a kerek gypszyonyegre a fehér rózsabokorra, a melyre a koszoru rá volt téve.

— „Mit mondasz? Fiam itt?”

— „Igen, teste az itt van, hanem lelke az égből odafönn.”

— „Hah szörnyeteg... tehát őt is meg-

az emberiség, s csak azok jöttek ennek nyomára, kik megteremtették a francia forradalmat, kik kiirtották az emberiség nagy részének szívéből a vallást és erkölcsi érzetet, kik létrehozták a socialismust, nihilismust, a királygyilkosokat, az öngyilkosság és a párba jök borzasztó számarányait, a nytroglycerin szomorú hőseit. Am lássuk, megtele-e ezen állítás a valóságnak.

Azon tudósok, kik a temetőkkal közegészségügyi szempontból foglalkoztak — egy-két objectív álláspontját feladott tudóskán kívül — mindannyian azon eredményre jutottak, hogy a temetőknek az egészségre való káros befolyásáról elterjedt hírek mind túlzáson alapulnak. Nem tapasztaltatott ugyanis, hogy a sírásók és a temető felügyelői korábbi halállal multak volna ki, mint más emberek. A közegészségügyi statisztika tanúsága szerint nagy járványok után az általános halandóság minimumát érte el, a mi pedig, ha a föld alá való temetkezés káros befolyással volna a közegészségügyre, nem állhatna. Ha valahol és valamikor panasz merült fel a temetők ellen, ez az illető helyikörülményekből és a temetők rendetlen kezeléséből származott. Ily eredményre jutott többi közt Bouchardat a párisi egyetem közegészségügyi tanára. (Uj M. Sion. 1875. évf. 901 s. köv. l.)

A mi a temetőknek az ivóvízre való állítólag káros befolyását illeti, erre a következőket mondhatjuk: a közegészségügyi tanácsok köztapasztalata szerint egy ölnyi mélységű gödör elegendő arra, hogy az emberi

hulla feloszlása alkalmával képződő párák a közbeeső földréteg által az emberektől beszitt levegőtől elzárassanak; az egy ölnyi vastagságú földréteg t. i. a feloszlásból származó és felfelé törekvő párákat megköti, elnyeli, — de ép ez által, hogy a párák fajsúlyuknál fogva fölfelé törekednek, a hulla alatt levő földet teljesen érintetlenül hagyják. Már pedig a mi ivóvízeink gödrei, a kutak, azokon a helyeken, melyek mellett temetők vannak, ha nem több, mindenesetre négy ölnyi mélységűek, ezek tehát a testfeloszlás páráitól teljesen érintetlenek maradnak. A hullafeloszlásból képződő csekély mennyiségű vizet a körülvevő földtömeg nyeli el, melynél a vastagság maximuma egy lábat tehet ki. Egyébiránt különös, hogy a hullaégetés védői még nem proponálták, hogy a folyóvizet ivó lakók a folyóban feloszlásnak ment emberi és állati holttestek miatt az illető vidékekről kivándoroljanak. Egy némettudós különben kimutatta, hogy a temetők közelében fekvő kutak vize csak ép oly tiszta, mint az illető vidék bármely más hasonló fekvésű kutjának vize.

Még azt is szokták felhozni, hogy az emberi test a csontképzéshez szükséges fehérnyét, keményítőt és vilsavat a föld alá való temetkezés által az anyaföldnek nem szolgáltatja vissza, míg a csontok elégetése által ezen elemek viszont a földnek adatnak vissza. Ha a föld alá való temetkezés sokáig tart, lesz idő, midőn ezen elemek elfogynak és az anyaföld nem lesz képes az emberiséget táplálni, fentartani.

Mi erre azt mondjuk, hogy a ki elrendelte, hogy visszatérjünk a földre, melyből vétettünk, mert por valánk és porrá leszünk (Gen. 3. 18.), — annak gondolja lesz arra is, hogy a képére és hasonlatosságára teremtett lény trágyául ne legyen kénytelen szolgálni és lesz gondja, hogy az emberiség fentartásához szükséges elemekkel a föld mindig rendelkezze. Ezt a geologia támogatja, mely kimutatta, hogy ezen a csontképzéshez szükséges elemek időnkint nem remélt helyeken is oly mennyiségben találhatunk, melyek mindenkor képesek lesznek a föld lakói fentartásához szükséges mennyiséggel szolgálni. Sokkal kegyetesebb szokás továbbá az, ha a holttestet a földre helyeztük, melyből az első ember alkottatott, s ha magára a természetre bizzuk, hogy porlaszsa el és bontsa fel elemeire a hullát, mintsem ha mi azt emésztő lángok közt hamvasztjuk el. Keresztény felfogás szerint az emberi test, bár test, mégis magasabb rendeltetésű, hogysem a föld lakóinak trágyát szolgáltatson, mert a sz. irás szerint az emberi test a sz. Lélek temploma.

A hullaégetés védőinek tehát egész más a célja, mint a közegészségügynek jó karban tartása. Oly emberek védik azt, kik előtt a vallás és ennek szertartásai nevetséges hókusz-pókuszok, kiknél az ember pusztá paránytömeg, trágya, senki sem hiszi el tehát nekik, hogy a vallás szertartásainak tiszteletben tartására és a test feltámasztásáról szóló tanra tekintettel léve, sürgetnék a pogányság és a francia forradalom e mákvirágát.

IFJ. BOBOK JÓZSEF.

ölted: Tehát őt is el kellett vesztenem!" kiabált haját tépve Bálint. „Hát van Isten az égben, mikor ilyenek történhetnek a világon.“ Nincs, nincsen, nem lehet Isten. Átok reád te csalfa kigyó, átok reád születésem napja, átok te reád is kegyetlen Ég!”

Azzal kimerülten dőlt a földre. A káromló szavakra a nő is visszanyerte önuralmát, lelki erejét.

— „Bálint, te az Istent merészelted káromolni! Te engem elátkozasz, és nem is tudod miért! Azt hiszed én öltem meg fiadat, azt az Úr kegye vett magához. Halld csak szavaimat! Boroszlóban, a hol én titokban neveltetem, mert nem volt szabad a bűn gyermekéről nyilvánosan gondoskodnom — sárgaságban hunyt el. Atyám ott temetette el a Sz. Magdolna templomában, de én nem hagytam ott. Ha élve nem, legalább holtan akartam magaménak mondani. Titkon ide hozattam s e fűz alá helyeztem hamvait: még csak keresztet se tettem feje fölé, ne tudja senki, hogy itt egy kiszenvedett élet pihen. Csak ez a fehér rózsza nőlt fel szive porából. Itt imádkoztam gyakran sirjánál, itt sirtam ki sokszor szivből magamat.“

Mialatt Krisztina beszélt, Bálint is lassan magához tért fásultságából. A könnyező nő őszinte szivből fakadt szavai meghatották lelkét. Borzadva vette észre, hova ragadta őt őrző fájdalma. Teljes nagyságban állott előtte vétke. Neje iránt tanusított kegyetlen viselkedését még inkább megbánta, mikor az elmesélte, mint vezette őt tévutra Zrinyi Bálintot illetőleg, hogy álnok módon birtokaihoz jusson, mint csalta meg fia öngyilkossáival, a ki ma is boldogan él egy jobbágyleánnyal falujában, mily szavakkal, mily körmönfont rókamódi okoskodással bírta őt rá a szökésre, a mely után egy zárdába vonult, hogy ott vezekeljen férje és saját és bűneiért, mint jött boldogult Lorándffy nénije a nagybátya ravaszága nyomába, de a mikor már minden késő volt. Bálint ugyanis számízve volt már hónapból: későn érkezett a felség kegyelemlevele, a bujdosó már nem vehette hasznát annak, — mint tölté ezután életét a pataki várban benső küzdelmek és győztré szemrehányások között folyton holtak tartott férjére gondolva, érte imádkozva, mint jött most is a magányos szigetre, hogy fiának elpanaszolja keserveit, midőn Isten összehozta őt férjével.

Minél tovább beszélt Krisztina, annál jobban szorult össze Bálint szive, annál jobban tölté be a bánat bensejét. Könnyözve borult végre félreismert neje keblére és zokogá:

— „Édes Krisztina — most már én kérek tőled bocsánatot!“

A szegény nő e szavakra elfelejtett minden szenvedést, minden fájdalmat, a sok eltört méltatlanságot s üdvözült mosolylyal karolta át férjét, csókjaival halmozva el arcját.

De a boldogság még sem tartott sokáig.

Az egész napot együtt tölték elbeszélve egymásnak a lefolyt évek eseményeit, s a jövőről készítve terveket. Végre is abban állapodtak meg, hogy újra elválnak, éltek hátralevő napjait egyedül az Istennek szentelve, nehogy az együttlégy elvonja őket magasztos céljuktól.

Fájt az elválás, de ők magok is szükségesnek vélték azt, Isten rendelkezésének tarták.

A pataki angyal újra folytatta áldásos működését a várban, míg egy napon fiához nem költözött az igazi angyalok honába, a hova lelke már régóta vágyott.

Ekkor már csak maga maradt Bálint a szerencsétlen családból.

(Vége köv.)

Hálakoszorú PEITLER ANTAL JÓZSEF

váci püspök

püspökké szenteltetésének huszonöt éves jubileumára.

Föl a szivekkel a magasba föl!
Forrón dobogjon minden hű kebel!
Lengjen ma zászló hős Sion falán,
Melyet magasra hő szivünk emel
Égjen ma tűz az oltár szent kövén,
A melyre szikrát hő szivünk adott.
Az Úrhoz törjön fel a hálaláng,
Ki meghozá e várva várt napot!

Ki trónodon negyedszázéve ülsz
És örködöl a boldog nyáj körül,
Im' nézd! e nyáj e boldog kis sereg,
Mint jó Féléd, ugy gerjedez örül;
Áldott fejed körítse koszorú!
Mit annyi szivnek szent érzelme fon.
Oh halld Atyánk a hála szózatát!
Mely föltrebeg a rezgő ajkakon.

Hű papjaid, a küzdő bajnokok,
Kik művelik az Úrnak szólejt,
A kik közül sokan szülőteid,
Örömtelt szível jönnek im' Féléd:
Kezükben egy-egy pálmaág rezeg,
Hisz' győztek ők dicsőn a bűn fölött;
Neked hozák e szép babért Atyánk!
Mit jó szivük virágfűzérbe köt.

Amott a nép oly boldogan közel,
Melynek az Ég adott Apostolul,
Hogy bőven öntsé a hitnek balmaszát,
Ha sebzett szíve fájó könnye hull,
Tekints reá, fűzérbe fonja ő
Égő szerelme rózsabimbait,
Miket fakasztá keble rejtekén
Az ajkadról sugárzó égi hit.

Ott jönnek ime legszebb kincseid,
Kiknek kezéd segélyt, gyógyírt adott;
Hálát rebeg ma édesen Féléd
Az özvegy, árva és az elhagyott,
Kiknek szíved megcsókoltá sebé,
A mit ütött e csalfa földi lét;
Jelképedet fonják fűzérbe ők
A szép mezőnek ezerjófűvét.

Az alázat megtestesülve jó.
Tán angyalát küldé Hozzád az Ég?
Megtestesült az égi irgalom,
Melynek szívedben forró lángja ég.
Nem égnek, de földi angyalok,
Kiket körünkbe jó szíved hozott,
Elődbe jönnek Vincze leányai
S fűzérbe kötnek égi liljomot.

Már készen áll a hálakoszorú,
Kösd össze azt óh, tündöklő erény,
Kösd össze azt óh, tiszta szeretet,
Mely fönn ragyogsz a szivnek szép egén!
De ne... ne még! oly esdve kér szivünk,
Hisz' ismered a kisedet ibolyát,
Mely oly szegény s csak félve jó elő.
Ez az, mit még a tiszta hála ad.

Mi tüzzünk azt fűzérbe jó Atyánk!
Pázmány kertjében szedte azt kezünk,
Fogadd, fogadd!... bár oly szerény virág,
Mit most szeretve földre fölteszünk;
De szent a hely, a melyen az fakad,
Oly szent az árny, a melyben illatoz.
Fölötte leng a biboros vezér,
Ő lelkesít a harc tusáihoz.

Virág köríti im' már homlokod,
A mit ma nyújt a hála zálogul;
A földön termett bár e koszorú,
De fönn az égben is dicsőn virul.

Itt lenn terem bár a legszebb erény,
Csak fönn találja majd igaz honát
Virul, virul örökre a babér,
Mit jó Atyánk, a tiszta hála ad.

És most tekintsd im' hálattel meggyéd,
A melyben egy parányi csepp vagyunk,
Áldásodért oh mily forrón rebeg
S buzgó imára nyílik ajakunk:
— Isten! hallgasd meg esdő gyermekid,
Midőn felénk zeng hála énekünk
S kit rendelél hitünknek őreül,
Főpásztorunk tartsd meg soká nekünk!

Révész István.

Fővárosi levél.

„Hála Isten! este van megint!
Mával is fogyott a földi kín.“

Igy sohajt fel a koszorús költő, midőn napnyugtával eszébe jutnak fáradalmai. Hála Isten, vége van megint, így sohajt a választók és választottak nagy tömege, eszükbe jutván a kiállott izgalmak, „szurkolás“, a kidobott pénz, a kapacitálás annyi neme a maga minden kézzel fogható és elvont nemeivel.

A nagyságos urak dörzsölik fázékonyan kezeiket: erős napok voltak azok nagyon! de hála az égnek, vége van már. — Kiknek pedig nem jutott a szerencse győzelmi zászlóval kerülni ki az urnából: azok vigasztalódnak:

Ne sirj rózsám, ne sirj,
Igy szokott az lenni:
— Szegény képviselő jelölt,
Meg is szokott bukni!

Mert hiába, a világ folyása az, hogy a kérék forgása közben majd fel-, majd lefelé fordul. — Jaj annak, ki nem jól kapaszkodik beléje.

Igy történt Pali bátyánkkal is. Azt gondolta, hogy ősi kerületéből nincs „az a szent“ a ki kiszorítsa. Mikor aztán antiszemitát léptettek fel ellene, csak mosolygott a maga ezüstös bajusza alatt csintalan gonoszsággal; pedig a kortesei eleget ijjesztették, hogy hát a sakter párt csunya manővereket mivel: nekünk is kellene tenni már valamit; vastag szivarja hamuját veregette le egykedvűen: „ördög hisz azoknak édes barátom“. Nem is hitte, hogy baj van, de még akkor sem, mikor száz meg száz lobogó zászló hirdette, hogy éljen az antiszemita! s hosszú kocsisorok jártak faluról falura, s járta a kapacitálás végéről hosszúra: hogy hunczut a zsidó! a t. választók meg seregestül keltek ablakai alatt zikczene zakczene nótával. Csak akkor rökönnyödött meg egy kicsit, mikor egy szép reggelen sakternek öltöztetett fabábot talált a verandája keresztfájára akasztva — de mekkorát ijedt a mint a választási elnök nem őt proklamálta országos képviselőnek. Reá gondolt a hálátlan választókra, azokra, kiken ő annyiszor segített, oly sokszor dédelgetett jó tanácscsal, pénzmaggal (szerencsére nem volt soha sem igazi harag a májában, csak a tarkóját vakarta meg): ejnye no, ki hitte volna?

Bizony no, hogy ki hitte volna? mi sok történik meg a nap alatt; meg is énekl a komoly Grünvald hogy „aszongya“. (A „Pesti Napló“ ugyan eltagadja, hogy Grünvald verselt volna — de nem hisztünk ám neki.)

„Elbuktak nagyok, kövérek:
Lám Palyát most eszi a méreg;
Gusztavusz de Vizsoly
Ajkára nem jön mosoly.
Johannes de Kemény
Meg van rökönnyödve szegény!
— Hát szegény Maxika?
Képzélem, hogy haragszik a! — —“

Persze az altera pars is meghallgatandó volna:

Mert hiába: biz a
Sok olyan is buka,
Kit, haj! megsirathat
Verses Grünvald Béla...

Folytathatják jobbról is balról is — akár a szabadelvű „Nem megyek én Budapestre már szavadzni“ (ad notam: Nekem ez a muszka klima nem! nem egem) nóta mellett, vagy conservativ „Der Krach, der Krach“ hangjainál:

„E versek
Úgyan nyersek!
De a beszéd
— Kötetlen —
Ilyenkor lehetetlen...“

Mert bizony mindegyik párt sirhat az egyik szemével, mikor a másikkal nevet.

S most megnyugodván a kedélyek, csendes apathia szállja meg az országot. Beszélnek még itt-ott Trefort pozsonyi beszédéről. Dicsérik és szidják a szerint, a mint kinek-kinek kedveskedett, úgy hogy a tarkóját vakargatta — vagy épen arczul legyintette az orthodox zsidókat. Ez a beszéd pedig arról nevezetes, hogy mikor elmondott, egy szemita polgártársunk M. T. nagy lelkesedéssel éljenzett, midőn az antiszemizmust úgy tüntette fel mint social demokrata és nihilistikus törekvést:

„Kezdődik pedig ilyen támadás szegény Hersko vagy Iczig falusi pálinkamérőnél és végződik majd Eszterházy hercegnél vagy Magyarország primásánál.“

— Eljen a mienk Trefort! lelkesült M. T. polgártárs. Úgy van! neki van igaza! nekünk van igazunk!

Alig tudták lecsöndesíteni — hogy hát halljuk csak odább, hiszen van annak folyta tása is még.

— Elragadó djünörü — kiabált az „excentrizált“ honfiu.

De bezzeg, mikor az a másik passus következék, a mikor a „mienk Trefort“ atyai intelmekkel látta el az emancipált hitsorsosokat: M. T. ur egyszerre kezdett nem érteni egy bötöt sem magyarul.

— Wie hajszt, wass red't der da z'amm? Valami jóképű antiszemita megmagyarázta neki:

— Azt mondja, hogy azért mégis csak hunczut a zsidó.

— Kü nőjjon a hasadba! gondolta bizonyára M. T., de semmit se szólt. Nagyon szomorú lett, mert hát ebben is igaza van ő excellentiájának.

De azért azóta senki előtt sem dicsérte többé Trefortot. Mért: mert kérem, bizony Trefort is utójára csak olyan antiszemita az ő szemében, mint pl. Komlóssy vagy Istóczy, ha talán épen más genusból szedve is.

Mert haj, ezek az antiszemiták! Csodálatos nép az. Nem szégyenlik egy egész ország, világ szeme láttára nyíltan bevallani, hogy gyűlölik a zsidót. És miért? Mert szeret könnyen, hirtelen meggazdagodni, mert üzér, kereskedő, speculativ szellem, mely nem so kat válogat megengedett eszközök között — csak célját érje s gazdagodjék meg!

Pedig hát talán nekünk is olyanoknak kellene lennünk: speculativ üzereknek, a kik nem akarnak veszíteni, hanem nyerne, gyarapodnak vagyonban, gazdagságban.

S elveikért készek sikra szállni ördög, pokol, sajtóbírótság és törvényszékekkel. Valóságos ördögök. A minap is Rác képviselő Hentaller volt fülöpsszállási elődjével verekedett véres kardpárbajt. Mért? — mert — A fama azt mondja, hogy Rác antiszemita programmal megbuktatta a függetlenségi Hentallert. De azért az okát ők tudják legjobban, hogy mért? B. G.

Ég és föld között.

Irta: Gr. Teleky Sándor.

(Vége.)

— Én láttam Petint két lovas kocsival, s a kocsiiban ülő hölgyekkel felemelkedni, — mondám.

Ugy néztek rám, mint báró de Manxra, és ez sértett.

— És hol történt ez az esemény? — kérde gúnymosolylyal egyik ismerősöm.

— Párisban a Hypodronban; több barátom utazott már vele. Többek között gróf Schmidegg Kálmánt és Gyulay Lajost említém.

— Szeretném önt látni itt Sevillában, az ég és a föld között, — mondá gúnyosan egy ismerősöm.

— Nem bánom, teljék öröme.

— Mibe fogadunk?

— Ötszáz frankba.

— Áll, — mondám.

Többen járultak a fogadáshoz, s az egész meglehetősen összeggé nőtte ki magát.

Petin ugyanazon vendéglőben volt szállva, melyben én laktam. Odasiettem, az étteremben vacsorált nejével. Bemutattam magam; elmondám szándékom; megegyezék s a közelebbi vasárnapra tette az ascensio napját.

* * *

Vasárnap junius 24-dike volt, szent Iván napja. Andaluziában az idő majdnem tiszta, — sereno — tán igen is sereno; spanyol nap olasz ég alatt sütött a sephyr a siroccoval ölelkezett, tiszta száraz, fényes forró meleg, nálunk aszálynak neveznék, a spanyol közmondás azt mondja: Andaluziában délben csak a kutyák és az idegenek járnak. Ma még a kutyák sem jártak.

Öt óra délután. A vásártér a városon kívül megtömve néppel; bámuló kíváncsisággal várták a felmagasulást, a léggömb félig telve ide oda hánykódott, végre megtelt s fölemelkedett a levegőben. Petin járt kelt, sürgött forgott, s a tolakodó, ácsorgó néppel a ballon hálójáról leereszkedő kötelekkel tartotta, a léghajót, mint mondják, fogva. Petin eltűnt, negyed óra mulva megjelent mint Sancho Pansa, utána egy kis csokoládé szintű számár, melyet én követtem. A közönség viharosan tapsolt; a szamarat a levegőben függő ballonhoz csatolták, engem a kosárba helyeztek, Petin felült a számárra.

Lachez touz! — ereszszetek el mindent — kiáltá Petin. s pillanat alatt mind hárman ég és föld között valánk.

Fölemelkedésünk olyan villámsebességgel történt, hogy szememet sötétség lepé el, s a lég nyomása fejtogató torkomat. Megbántam henczegésemet, s úgy voltam, mint a halálra ítélt, kitől a gyóntató atya kérdé: mit gondolt ön? — Szeretnék máshol lenni, felelé E légnyomás pár másodpercig tarthatott; a ballon menete csendesült, a homály oszlott, s végre láttam olyant, a milyent soha többé nem.

A Quadalquivir óriás térsége alattunk, a folyó eredetétől tengerbe szakadtáig lábunk alatt. Szevilla városát, mintha gyermekjátéknak lett volna kifaragva, madártávlatból látszott, mely a láthatár legvégén az ég sötét-kékével összefolyt; kis fehér pontocskák rajta melyeket a nagy hajók vitorlái képeztek, Utera, Lebriga, Xeres de la Frontera Pouerto, Santa Maria, Cadiz előttünk, s legtávolabbról a Sierra nevada csucsain a fénylő hó csilámlott.

Majdnem négyezer méter magasságra emelkedtünk. Helyenként alattunk felhők voltak s elfedték az alanti tájat, Villámcsikázásokat láttunk alattunk, melyek minden irányban zigzágoltak; midőn egy-egy fellegen áthatottunk, a sűrű ködből esőcseppek hullának

ránk; alant a nagy hőség, s mi az ég és föld között didergénk. Fenn a megritkult levegőben a néma csendről itt alant nincsen fogalmunk: a suttogva mondott szó kiáltásnak hallatszik, s ha egy pisztolyt elstútnél, azt hinnéd Sebastopolt ostromolják.

A léghajó fel- vagy leszálltat nem érezzük, s ülünk benne, mint szobánkban kényelmes kevereten, s ha tudni akartuk felfelé vagy lefelé megyünk-e, szétszaggatott papirdarabokat vetünk ki a ballonból, ha alá szállt, mi emelkedünk, ha felfelé ment, mi ereszkedünk. Pár óráig haladánk villámsebességgel Cadiz felé.

— Nincsen e önnek terhére, ha Cadiznál szállok alá? kérde Petin: a szél kedvezőleg arra hajt, nagyszerű reclam lenne ott kikötni, mondá nevetve.

— A mint önnek tetszik, felelém, s ezen kölcsönös megegyezésre nagyot kortyintánk a cognac-os üvegből.

A szél hirtelen megfordult, rohanó sebességgel hajtott vissza Szevilla felé.

Utközben közelebből megismerkedtem Petinnel. Nagyon érdekes dolgokat beszélt utazásairól s kért, kísérem őt jövőben is. Megígertem. Beszélgetésünk alatt Szevilla alá értünk.

— Itt ki, vagy jobban mondva lekötünk, mondá, a hely nagyon alkalmas.

Gázt eresztett ki a léggömbből s kezdék lassan alá szállani. Egyik horgonyát leveté; a horgony fogott, kötelén lefelé huzzuk a ballont. Midőn majdnem suroltuk a földet, a szamarat hirtelen kicsatolá, a balon e terhétől megszabadulván, sebesen felfelé tört, megfeszített erővel kapaszkodánk a kötéltbe; második horgonyát is kilökte, az is fogott, s egy néhány száz lépésre a számartól szép csendesen kiköténk.

A léghajót hajtogattuk össze, a Triana külvárosból egy csomó ember segítségünkre jött, a szamarat csendesen nyugodtan legelt, végre szekér érkezett és felraktuk rá léghajónkat. Sötét volt, mikor a városba érkezénk.

Igy történt ez Sevillában, a gesztenyek hazájában!

Gondolatok.

A mely író a kényes kérdéseket hallgatással mellőzi, ha simogatásnál kuruzsolásszerű ide s tova forgatásnál egyebet nem akar végezni, ha nehéz kérdéseken irodalmi ügyességgel átsurran, hogy sokat beszélve semmit se mondjon, az mint magányos ember lehet legjobb. de lesz legrosszabb író; irhat, de nem a kornak, nem a szükségnek ir.

PALÁSTY P.

Mig öntudatod szózatának szived hajlamait, akaratodat vagyis cselekedeteidet teljesen alá rendelni nem bírod, mindaddig nem mondhatod, hogy megvan belső békéd, mert az öntudat el nem hallgat s nyugtalanítani fog, a mig csak mindenben összhangzásba nem jön tetteiddel.

ID. KADOR SÁNDOR

Jelen és jövő, vetély-társak, ha egyiknek udvarolsz, a másikat el kell hagynod.

A hittel egyesült ész vívmányainak köszöni az emberiség, hogy a rajongó szellem irtóztató kinövésaitől megmenekült.

DANIELIK.

Szolgák, a kiknek nincs urak, még nem szabad emberek — szolgáléltük meradnak.

HEINE.

Irodalom.

Mezős László. „Ne bántsd a zsidót, vagy hogy kell a zsidókérdést megoldani“ 1884. (8-rét 86 lap) ára 50 kr.

Dr. Földes Béla „Nemzetgazdasági és statisztikai évkönyv“. Második évfolyam 1884. (8-rét VIII. 318 l.) ára 2 frt.

Dr. Ortway Tivadar „Egy állítólagos Római Mediterrán-ut Pannoniában.“ Egy térképpel 1884 (8-rét 80 l.) ára 50 kr.

Gr. Szécsen Antal. „Mailáth György emlékezete.“ 1884. (8-rét 20 l.) ára 10 kr.

A „Villamos távirás kézi könyve.“ Távirákezelők kiképzésére és táviradai mellék-állomásvezetők kézi használatára Koller Lajos miniszter tan. és orsz. táviradai főigazgató ur megbízásából írta és kiadja itj. Kiss József, m. k. táviratiszt 165 fába metszett és a szöveg közé nyomott ábrával 1884. (N. 8 rétv. XVI. és 420 l.) ára 3 frt.

Dr. Tóth Sándor „A magyar irodalom története“ II. átdolgozott kiadás. 1884. (8-rét 139 l.) ára 1 frt.

Dr. Kont Ignác. „A görög tragédia Euripides után.“ 1884. (8-rét 107 l.) ára 60 kr.

Ivánkovics János. „A kath. egyház történelme“ 1884. (8 rétv. I. 186 és V. l.) 84 kr.*

Frissítő.

Gavallér: Oh nagysád! kintűn tulajdonai napról napra jobban tetszenek, oly annyira, hogy mindinkább élénkebb lesz bennem a vágy?

Aggleány: Nos, csak bátran barátom, mondja ki.

Gavallér: Azt kívánni, hogy bárha lenne kegyednek egy leánya, hogy azt nőül kérhetném.

Nagysád meddig fog még gyászolni?
— Mig újra férjhez nem megyek.

Utazó: Kérem miért drágább a gyorsvathoz a jegy?

Hivatalnok: Mert gyorsabban, majdnem három órával előbb ér Budapestre.

Utazó: Ugy, no akkor adjon kérem két gyorsvathoz a jegyet, így hat órával előbb jövök Budapestre.

Krausz Lajos ur ugyancsak letette a 70 ezer forintjával a garast — de csak azért, hogy három évig hallgathasson.

Krausz Lajos oreságnak a papája úgy kiérdte mind a spiritust, hogy kedves fiának egy hajtókára sem maradt.

Verhovayt Makón kivitték, csak aztán Budapestben be ne vigyék.

Valószínűleg személy- vagy helycsere történt, midőn Verhovayt Czegléden, Barost megllaván választották meg.

Ez a nyár bizony enyhe télnek is beválnék.

Bizony sok nagy ember bukott ki a választásoknál, de hogy Szűts és társa, meg Schmarno Mayer is kimaradtak, szégyen folt — mondjuk a választók igazság érzetének.

— Hallom édes komám, házat vettél! — Mégis jó, ha az ember ur a maga házában.
— Ej dehogy vagyok ur, hisz feleségem mindig otthon van.

* Elősorolt könyvek kaphatók: Tettey Nándor és Társa könyvkereskedésében. Budapest, IV. Egyetem-utca 11. szám.

Az „Egyenlőség“ (a Kagal hivatalos lapja) címét cserélhetné bátran: „Elégedetlenség“.re. Mert horrendum dictu: Ő az ki Tiszával nincs megelégedve és keservesen panaszkodik — hogy hát Tisza még sem eléggé zsidóbarát. — Talán csimbókot is viseljen? — Kaassal sincsen megelégedve, jobban szeretné ha Haasra magyarizálná magát.

Éltető remény. Vigasztalhatlan volt a fiatal menyecske férje halála miatt.

— Nem hiszem, hogy soká túléljem — panaszkodik ismerősének. Csak az a remény tart még életben, hogy úgy is rövid időn látni fogjuk egymást a más világon.

Tudod kedves leányom, én egészen reád bízom. Ha akarsz, férjhez mégy, ha nem akarsz nem mégy. Én csak azt mondom, a mit egy régi bölcs mondott, hogy a ki házasodik, az okos, a ki pedig nem házasodik az nagyon okos.

— Oh papa, hányszor mondtad te magad, hogy nem jó, ha az asszonyfajta nagyon okos.

Egy társaságban szó volt bizonyos híres hollandi festőről, ki képes volt egy ecsetvonással a nevető gyermekarcából siró arcot előteremteni.

— Az nem nagy mesterség, jegyzé meg egy falusi nő, én azt képes vagyok megtenni egy seprőnyéllel is.

Arany tojások. Midőn I. Miksa császárt hívei hódolatuk számos jelével halmozták el, az augsburgi zsidó kiutközség sem akart hátramaradni s egy tiszta aranyból készített kosárral lepték meg, mely tele volt arany tojásokkal. Miksa örömmel fogadta az ajándékot s az átadó küldöttséget igen jól tartotta étellel-itallal, de alabárdosai által őriztette. A küldöttség ezt furcsának találta s megakarta tudni a különös bánásmód okát. A császár humorosan mondá: „Oly tyukokra, melyek ily drága tojást tojnak, jól kell vigyázni, nehogy elröpüljenek.“

Szórakozott angolok. Egy angol egyszer annyira szórakozott volt, hogy a szivar helyett a gyufát vette a szájába; szivarját pedig félóraig dörzsölte a falon, szörnyen szitkozódva hogy hát miért nem akar meggyuladni. Egy másik már többre ment. Egy napon kikocsizni akarván, lovát felültette a kocsiiba, magát pedig befogta; e kis tévedést csak akkor vette észre, midőn nyerteni akart, és nem tudott. A harmadik azonban legtöbbre ment. Ő egy este lefeküdni akarván, ruháit szépen letektette az ágyba, magát pedig felakasztotta a fogasra. Ezen parányi tévedést csak akkor vette észre, midőn már megfulladt.

Közgazdaság.

A méhkasokkal való költözködés bizonyos időben, például tavasszal repcevirágzaskor, nyáron át a hárs vagy egyéb erdei fák virágzása alkalmával, végre őszszel hajdinavirágzaskor igen czélszerű. Ilyen helyeken néhány kedvező nap alatt több mézkészletet szedhetnek a méhek, mint hazulról kijárva hetek alatt és az ide oda való repkedezés és legelés közben nincsenek hirtelen zord idő közbejövetelekor annyira veszélynek kitéve, mint a midőn hazulról kell messzire kijárniok. — E költözés nem nagy bajjal jár, csak vigyázattal kell végezni, például éjen át, vagy hűvös kora reggelen. Lepedőben a gyalog ember legjobban viheti ki a kast, d. ökrös-szekéren is szalma közé jól elhelyezve kivihetők a kasok. E közben dugaszoltassa-

nak el a röplyukak, a kasok megfordítva vitessenek és fenekük deszkán kívül ponyvával vagy lepedővel fődessék el jól. Kint minden kasnak kell egy kis tetőt készíteni zsupból vagy egy-két deszkából. Ha megfogott a legelő, vagy pedig ha az idő igen rosszra változott, a hazaszállítás oly gonddal történjék, mint a kivitel történt.

A növényeken előforduló élősdiek kiirtására dr. Eramoysi, a francia nemzeti és központi kertészeti társaság közlönyében a következő szert ajánlja. Kettedkénsavas kaliból 25 kilót galamb- vagy tyukürülékből 4 litert, esővizből 100 litert összekevervén, néhány napig feloldás végett állni hagyjuk, miközben többször felkavarjuk s aztán tetszés szerint használjuk, azaz igen gyenge növényeknél vízzel higitjuk. Így például a szőlőtőkön élősködő oidium, vagy a barackfák ragyájának kiirtására 20—25 liter vízzel higitattott fől s e folyadékkal a növények 10—14 napi időközönként megöntöztettek. Ugyane folyadékkal lehet a gyökereken lakó élősdieket is kiirtani az által, hogy a fölporhanyított földet a törzs körül megöntözzük.

Egyszerű tejpróba. A legegyszerűbb tejpróbával a következőt ajánlják: A gyanus tejből jól fényezett kötöttűt teszünk s függőlegesen tartva, ismét kivonjuk. Ha a tej nem hamisitott, akkor a kötöttűn egy csöpp tej marad, ha bármily csekély mértékben is hamisitott, akkor a kötöttűt egészen tisztán huzzuk ki belőle. A próba nem sokba kerül!

Történelmi naptár.

Junius.

29. Vasárnap. Péter és Pál. 1848. Az osztrák miniszterium felmondja a magyaroknak a neutralitást, ha a horvátokkal minden áron nem egyezkednek. — 1849. Haynau a magyar pénzügyeket a forgalomból kizárja. — 1868. Földváry Sándor, a rettenthetlen honvédezedes, halála Pesten.

30. Hétfő. Pál ap. emlékezete. 1781. II. József császár türelmi nyilatkozványa kiadatik Austria számára. — 1849. Görgei Kossuthnak és a magyar kormány- nak felmondja a feltétlen engedelmességet.

1. Kedd. Tivadar. — 1310. Apor László erdélyi vajda a magyar koronát Tamás érsek kezébe visszaszolgáltatta. — 1852. Kossuth New-York-ban az észak-amerikai egyesült államok jóállása mellett bankjegyeket bocsát ki, melyek utalványozása a hajdani magyar köztársaságra szól. — 1863. Egy 1862. aug. 8-án hozott törvény folytán a rabszolgák szabadon lócsáttanak.

2. Szerda. Sárlos B. asszony. — 1677. Rádai Pál születése. — 1849. Véres csata Ácsnál.

3. Csütörtök. Heliod pk. Kornél. — 1799. Zádor György (Fenyéry Gyula) előbb Stettner magyar író születése. — 1866. A poroszok döntő győzelme Königrätz mellett.

4. Péntek. Ulrik. 1807. Garibaldi József születése G. nuában. — 1848. A magyar ministerium emlékirata a nádorhoz. — 1849. A felsődnai hadsereg Klapka és Nagy Sándor tábornokot követségül küldi a magyar kormányhoz, hogy Görgei főhadvezérről meg- hagyassék.

5. Szombat. Vilmos apát. — 1816. Szvorényi Józsel születik Sápapalócon. — 1848. István nádor megnyitja az első magyar parlamentet Budán.

Szerkesztői üzenetek.

Munkácsy urnak. Köszönettel vettük és veszszük mindig bárhonnét. — Ksz. J. Kérjük a kéziratot ha lehet szerda reggelig mindig beküldeni. — L. J. Zombor Eltálalta, tettel nyilatkozunk, csupán keresztény és csakis tisztességes és megbízható czégeket veszünk és fogunk venni fel hirdetéseinkben, ez el tartozunk olvasóinknak és magunknak. Mindazon t. lapoknak, kiknek lapunkat cserepéldánykép beküldték és ők azt viszonzni szivesek eddig nem voltak, a csereviszonyt beszüntetjük. — R. V. De kérjük szépen, tönkre akar ön tenni minket verseivel? Ha csodabogárként akarja látni költeményét, nem bánjuk, jövőre adjuk, hogy jogos követelésének? eleget tegyünk. — Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, ha esetleg tartózkodási helyüket a nyár folyamán elhagynak — sziveskedjenek címüket velünk tudatni, hogy lapunkat utáruk küld- nességük. Negyedévi előfizetőinket kérjük szépen, hogy előfizetésüket minél előbb beküldeni sziveskednének, hogy a lap szétküldésével zavar ne történjék.

H I R D E T É S E K.

Több mint 500 darab részint új, részint ócska, de jó karban tartott zongora hangjegy két és négy kézre, többnyire klasszikus darabok jutányos áron kaphatók. Bővebb értesítést kiadóhivatalunk ad.

Az összes keresztényekhez!

Homályban
láng és égőanyag nélkül
világító
feszületek.

Elegáns szobadisz.
1. számú 20 ctm magas
2 forint 65 kr, 4 forint és 6 forint.
2. számú 30 ctm magas
3 forint 35 kr, 5 frt 35 kr és 8 frt.
3. számú 40 ctm magas
4 forint, 8 forint és 10 forint.

A járulék beküldése vagy utánvétel mellett megrendelhető e czim alatt:
Fabrik
chemisch-technischer Bedarfs-Artikel
TEICHMANN & Co.
Berlin SO., Oranien-Strasse No. 182.

KRISZTA ÉS LEITNER

a budapesti oltáregylet egyedüli szállítói
BUDAPEST, IV. ker., Lipót-utca 13. szám.

Ajánlják bőven felszerelt raktárakat mindennemű

miseruhák,
reverendák, czimádák,
egyházi és egyleti lobogók,
egyházi szövet, damast,
paszománt, rojt, bojt,
brúzeji és ezérna egyházi csipkében.

Egyházi szerek,
helyhek, szentségtartók,
keresztek,
templom-készletek stb.

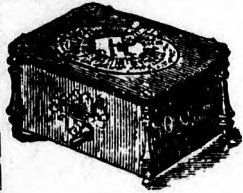
Arany- és ezüst-himzések

minden rajz szerint művészileg készülnek.

Tüzaranyozás vagy ezüstözés gyári áron saját gyárainkban legrövidebb idő alatt készülnek.

G y á r:
Havas-utca 7. sz.

Megrendeléseket szegényebb egyházközségeknek részletfizetés mellett is eszközölünk.

ZENE

a családi otthonban.

Az annyira kedvelt kis kintornák

ARISTON,

melyen bárki, minden zeneértelem nélkül is minden darabot, a hangjegy alkalmazásával, lejátsszani képes, kaphatók a legjutányosabban a foraktárban

Eder Antal Gyulánál

zongoragyáros és raktár-tulajdonos
IV. Ferencziek-tere 4.

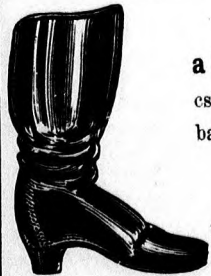
Ezen hangszer megkedveltetését igazolja azon körülmény, hogy 3 vagy 4 hó alatt 3000 darabnál több lett elárúsítva. Elszállítás minden irányban, felfizetéssel, és utánvétellel eszközöltek.

Egy hangszer 6 hangjeggyel, csomagolva postára szállítva, 22 frt, minden további hangjegy darabonként 65 kr.

SZEDLÁCSKO LAJOS

uri és női lábbeli készítő

Budapesten, IV. ker., vámház-körút 14.

Ajánlja lelkiismeretesen a legjobb anyagból és munkával csinnal kiállított aránylag olcsó árban szabott minden szakmájába vágó munkáit.

Hibás és sérült

lábuaknak, különösen, a legkényelmesebb s czélszerű lábbelivel szolgál.

Vidékről megrendelésre a beküldött viselt lábbeliek mintájára is fogad el megrendeléseket s azokat pontosan végzi.

Helyben levelező lap által tudósítva, a mérték vételt személyesen végzi.

NYARALÓKBA, FÜRDŐKBE.

Utazóknak és turistáknak kézi és nagy Szájharmonika csengető-kisérlettel 1.50. Háromkerektű tartó Velociped fűknak 10, 12, 15.

Tornaszerek. Mászó-kötél 5.80-8.80. Trapez rúddal 7.50. Trapez karikákkal 8.50. Gyermekek-hinta 5.50-9.- Teljes tornakészülék iskolával és ábrákkal 15.- Tornagyógyók kilója 30 kr. Tornacipők 1.30. Uszó-öv 8-10.- Két vívőkészlet 23.50. Athleta-bot súlyos Athleta box-keztyű 2 pár 8-2.50, börrrel bevonva 5.- Athleta czéllövő nagy ivnyilak 2, 3, 5.- Athleta czéllövő nagy ivnyilak 2, 3, 5.-

Dohányzóknak és dohányvá-
gógép fogas haj-
tókerekkel 18.- Dohánytartó, melyben a dohány nyír-
kosan marad 4.50. Dohánykas szítával 2.50. Automat cigá-
retta-készítő és dohánytartó szelence, a fedél betevésével
kész cigarettát nyerünk 2.- Houblon cigarettapapír, szopó-
kával a követk. 3
100-a 35 kr., ahhoz toló 30 kr., Strassburgi szá-
nival 1.50. Híbatlan tajték makra-
1.50. Kőszégeknek tartós réz-
oldalú kihirdetési dob 15.- Postatáska két kulccsal 8-
10.50. Postástrombita 1.85.

Nyarlalókba. Az egészség fentartásához D. Fèvre párisi tartós szodavíz-készítő, tiszta üdítő szodavízet nyerünk egyszerű bánásmóddal, 2 4 6 8 10 messze-
7, 10, 12, 14, 50, 17.- lyes
Legjobb szoda és borkó csomagja 2.- Víz-
szűrők az egészségtelen viz tisztításához 2.50,
3-5.- Fagyalt-gépek receptekkel,
3 6 12 adagra kétféle fagyalt
7.50 11.50 16.50 nak 15-21.- Vajké-
szítő vas hajtókerekkel 4.50, 6.50. Vaj- és sajt
tányérok üveg fedővel 1-6.- Sodrony étel-
borító legyek ellen 50 kr.-1.80. Kis borsórló
ebédlő-asztalra 1.20. Kerti gyertyatartó 1-3.-
Japáni kerti napernyők 1.- Comfort kávé-
gép, legjobbnak elismert, 1-10 csésére 5.60-12.80. Angol
asztali evőeszközök. Vas mángorló nagy hajtókerekkel, szá-
bályozható rugókkal 50.- Családi mérleg 10 kilóig 6.-
Kézi palaczk-dugaszó 1.40. Hidraulikus hordósád italok
megromlása ellen 1.- Biztonsági borlehuző gummicsovek
2.70, 3.50. Önműködő dugaszoló 80 kr.-8.- Szobapadló-
fénymáz doboz 70 kr. Ragasztószert üveg és porcellánhoz
85 kr. Piége perpetuelle, egérfogó több egerekre 70 kr.
Jótállás melletti fogkefék 35-70 kr. Virágasztalok 7-15.-
Virágharmonia 40 kr. Kézi virágfecskendők 1.20-3.- Kerti
fecskendők 14-21.- Függő
hintaágy 2.70, 4.50, 6.50, egész
nagy széjjeltesztő léccel 14.-

Sport-cikkek. Angol dísz-
bőrnyereg 15-
25.- Angol bőr-kantár 2.65-4.- Kettős szárral 5-8.50.
Martingal 3.50-4.- Kengyel-szűj
2.50, 3.50. Kengyelvasak 1.60-
3.50. Nyereg-lekötők 2.40-7.-
Izzasztó 2.75-6.- Fehér mos-
ható izasztó 4.50. Zabla 1.80-
3.50. Trenzil 50 kr.-1.50. Fel-
csatolható sarkantyú 2.- Lo-
váglo-gamasznik bőrből és víz-
mentes vászomból 4.50-7.50.
Lovagló- és kocsi-köpenyek
14-20.- Nyereg-szappan doboza 85 kr. Pegeot löszörnyíró
olló 5.- Rugany lólábseb-mentő 2.- Kocsibőr- és szerszám-
puhító kenőcs 50 kr.-1.- Nubian blaking bőrlakk 90 kr
Öz-bőr kocsiszállításához 1.- Ezüst-, réz- és más érc-tisztító-
por 25-50 kr.

Vadászat és halászat összes
Halászó-bot 1.25-15.- Kész zsinór 20 kr.-2.- Mesterséges-
legyek horoggal 12 drb 80 kr.

Mulattatásul. FLOBERT-fegyver
durranás nélküli, társa-
ságoknak és czéllövészet betanulásához 7, 10, 11, 16, 24.-
Flobert-pisztoly 6-15.- Vas czéltábla-
kiugró bohócokkal és mozsárral 8-9.-
mozsár nélkül 3-6.- Csinos nickli lég-
pisztoly 7.50, ehhez fa czéltábla 75 kr. Kug-
lizó-egyleteknek és vendéglősöknek
keményfa bábuk 2.50. Lignum sanctum
golyók negyesség szerint 1.50-3.50. Szines lam-
pionok kerti ünnepélyekhez 20-(?) kr. Croquet
játék 10-20.- Uj angol Lawn Tennis társas-játék
29.- Karikajáték 12 pár 1.80. Szines gummi-lap-
dák 15 kr.-1.50. Papír léggömbök 50 kr.-2.-
Rechaud gyorsforraló-lámpa 1.80-2.20. Serpenyő 1.- Erős
gyermek-kocsi 7.50-14.- Uj gyermekbúleső-kocsi
14.- Törhetlen lavoír gyermekeknek 1.50-2.-

UJ! Ariston kertben az ifjuságot és felnőtteket mu-
lattató zenedarabbal 24.- Zenedarab külön-
75 kr. Accordeon tremolo concert-harmonika 7-10.-

KERTÉSZ TÓDOR BUDAPEST.

Próba-megrendeléshez 721 ábrás árjegyzéket mellékel, meg nem felelő tárgyakat visszavesz

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, Dorottya-utca 1-ső szám.